

Vergaderjaar 2020–2021

35 850 XVII

Wijziging van de begrotingsstaat van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (XVII) voor het jaar 2021 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL	2
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	3
1	Leeswijzer	3
2	Beleid	4
2.1	Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties	4
3	Beleidsartikelen	6
3.1	Beleidsartikel 1: Duurzame Economische ontwikkeling, handel en investeringen	6
3.2	Beleidsartikel 2: Duurzame ontwikkeling, voedselzekerheid, water en ketens	11
3.3	Beleidsartikel 3: Sociale vooruitgang	15
3.4	Beleidsartikel 4: Vrede, veiligheid en duurzame ontwikkeling	19
3.5	Beleidsartikel 5: Multilaterale samenwerking en overige inzet	22

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 en 2

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3, eerste lid](#), van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2021 wijzigingen aan te brengen in:

1. de departementale begrotingsstaat van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking;

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

Wetsartikel 3

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,

S.A.M. Kaag

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De voorliggende suppletoire begroting bevat de voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de Ontwerpbegroting 2021 van hoofdstuk XVII van de begroting van het Rijk.

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de extra maatregelen die genomen zijn als gevolg van de impact van het coronavirus (COVID-19). Het betreffen uitgaven welke binnen de bestaande budgettaire kaders op de begroting van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking worden opgevangen en zijn een aanvulling op de eerder gepresenteerde steunpakketten als genoemd in [Kamerstuk 33 625 XVII nr. 293](#) en [Kamerstuk 33 625 XVII nr. 320](#).

Tabel 1 Mutaties COVID-19 steunmaatregelen (bedrag x EUR 1 000)

Artikel	Maatregel	Verplichtingen 2021	Realisatie 2021	Relevante Kamerstukken
3	Access to COVID Tools Accelerator (ACT-A)	52 000	52 000	
3	COVAX	25 000	25 000	Kamerstuk 25 295 nr. 874
5	Poverty Reduction Growth and Trustfund (PRGT)	20 000	20 000	

In hoofdstuk 2 is een overzicht opgenomen met de belangrijkste mutaties op de begroting van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking met een toelichting op de opmerkelijke verschillen.

Hoofdstuk 3 bevat per beleidsartikel een tabel budgettaire gevolgen van beleid. Na de tabel 'budgettaire gevolgen van beleid' wordt een toelichting op de mutaties gegeven. Hierbij worden per artikel de mutaties die groter of gelijk zijn aan de ondergrenzen in onderstaande staffel conform de Rijksbegrotingsvoorschriften toegelicht. De wijzigingen van de verplichtingen worden alleen toegelicht wanneer ze groter zijn dan 10% ten opzichte van de vorige stand op artikelniveau.

Tabel 2 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerp-begroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

2 Beleid

2.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties

In dit wetsvoorstel is een aantal begrotingswijzigingen opgenomen die per saldo leiden tot een verhoging van de geraamde uitgaven op de begroting van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (XVII) met EUR 12 miljoen en daling van de ontvangsten met EUR 2 miljoen.

De belangrijkste uitgavenmutaties bij eerste suppletoire begroting worden in onderstaande tabel weergegeven en toegelicht. De uitgebreide toelichtingen zijn per beleidsartikel opgenomen in hoofdstuk 3.

Tabel 3 Overzicht belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2021 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikelnummer	Uitgaven 2021
Vastgestelde begroting 2021		3 064 088
<i>Belangrijkste suppletoire mutaties</i>		
1) Versterkte Nederlandse Handels- en Investeringspositie	1.2	6 199
2) Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en hiv/aids	3.1	97 127
3) Maatschappelijk Middenveld	3.3	- 52 865
4) Multilaterale samenwerking	5.1	20 170
5) Overig armoedebeleid	5.2	16 205
6) Nog te verdelen ivm wijzigingen BNI e/o toerekeningen	5.4	- 67 422
Overige mutaties		- 7 618
Stand 1e suppletoire begroting 2021		3 075 884

Toelichting uitgaven

Het ODA-budget is gekoppeld aan de ontwikkeling van het Bruto Nationaal Inkomen (BNI). Als gevolg van tegenvallende economische omstandigheden nam het meerjarig ODA-budget in 2020 structureel fors af. In 2020 is dit gecompenseerd binnen de Rijksbegroting. De meerjarige afname is bij [Miljoenennota 2021](#) en [begroting 2021](#) bij de verschillende beleidsartikelen op het instrument «nog te verdelen» geboekt. De mutaties zijn, zoals ook in de begroting 2021 en antwoorden op de Kamervragen toegelicht, vervolgens doorgevoerd en worden nu in deze eerste suppletoire begroting 2021 binnen het beleidsartikel op instrumentniveau verwerkt. Deze mutaties worden alleen toegelicht bij het desbetreffende beleidsartikel. Hieronder volgt een toelichting op de belangrijkste mutaties nadien.

1) Er is extra budget vrijgemaakt voor de financiering van het RVO-impulspakket voor Nederlandse ondernemers ter bestrijding van de gevolgen van COVID-19, voor btw-compensatie in relatie tot de oprichting van *Invest International* en voor de financiering van de Dubai Wereldtentoonstelling die met een jaar is uitgesteld door de COVID-pandemie.

2) Dit betreft een verhoging vanwege extra bijdragen ter bestrijding van de impact van COVID-19 in de armste landen, te weten EUR 25 miljoen voor COVAX ([Kamerstuk 25 295 nr. 874](#)) en later nog eens EUR 52 miljoen verdeeld over EUR 40 miljoen voor GAVI ten behoeve van *COVID-19 vaccines global access* (COVAX) en EUR 12 miljoen voor het COVID-19 *response mechanism* van het *Global Fund to Fight AIDS TB en Malaria* (GFATM). Tenslotte is er EUR 20 miljoen overgeheveld vanuit artikel 3.3 voor de nieuwe SRGR-partnerschappen.

3) Dit betreft een overheveling naar artikel 3.1 SRGR en hiv/aids ter dekking van een extra bijdrage aan COVAX en voor een bijdrage aan de nieuwe SRGR-partnerschappen.

4) Dit betreft een extra bijdrage van EUR 20 miljoen aan *Poverty Reduction Growth and Trustfund* (PRGT) van het IMF om de beschikbaarheid van concessionele financiering voor ontwikkelingslanden te vergroten zodat kan worden ingezet op groen en inclusief herstel ter bestrijding van de impact van COVID-19.

5) Dit saldo betreft vooral een reservering voor de resterende verdragsmiddelen voor Suriname ([Kamerbrief 5 oktober 2020](#)). Hiervoor is ongeveer EUR 17 miljoen gereserveerd.

6) Het budget op het 'verdeel'artikel 5.4 muteert in 2021 en volgende jaren significant. De recent bijgestelde groeiramingen van het Centraal Planbureau ([CEP 2021](#)) geven een correctie op de ramingen van vorig jaar waardoor het ODA-budget stijgt. Daarnaast geeft de lager dan verwachte toerekening voor eerste jaarsopvang van asielzoekers uit DAC-landen budgettaire ruimte op de BHOS-begroting. Dit maakt het mogelijk om de in 2020 doorgevoerde kasschuif voor de jaren 2021-2025 terug te draaien en zo de beoogde oplopende buffercapaciteit van het verdeelartikel te herstellen. Verder is in 2021 EUR 72 miljoen (zie de punten 2) en 4)) hierboven vrijgemaakt voor de bestrijding van de impact van COVID-19 in de armste landen.

3 Beleidsartikelen

3.1 Beleidsartikel 1: Duurzame Economische ontwikkeling, handel en investeringen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 Duurzame economische ontwikkeling, handel en investeringen (eerste supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB 2021 (2)	Vastgestelde begroting 2021 (3)=(1+2)	Mutaties 1e supplettoire begroting 2021 (4)	Stand 1e supplettoire begroting 2021 (5)=(3+4)	Mutaties 1e supplettoire begroting 2022	Mutaties 1e supplettoire begroting 2023	Mutaties 1e supplettoire begroting 2024	Mutaties 1e supplettoire begroting 2025
Verplichtingen	304 533	0	304 533	194 068	498 601	71 785	30 290	- 92 550	- 66 285
waarvan garantieverplichtingen	74 000	0	74 000	0	74 000				
waarvan overige verplichtingen	230 533	0	230 533	194 068	424 601				
Uitgaven:									
Programma-uitgaven totaal	513 365	0	513 365	7 586	520 951	7 744	5 250	4 857	2 765
waarvan juridisch verplicht	97%				100%				
1.1 Duurzaam handels- en investeringsstelsel, incl. MVO	28 781	0	28 781	- 225	28 556	744	2.250	1.857	- 235
<i>Subsidies (regelingen)</i>									
MVO en beleidsondersteuning (ODA)	9 575	0	9 575	3 000	12 575	3 000	3 000	3 000	3 000
MVO en beleidsondersteuning (non-ODA)	1 867	0	1 867	- 225	1 642	744	2 250	1 857	- 235
<i>Opdrachten</i>									
MVO en beleidsondersteuning (non-ODA)	2 294	0	2 294	0	2 294	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>									
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	1 850	0	1 850	0	1 850	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan (inter)nationale organisaties</i>									
MVO en beleidsondersteuning (ODA)	8 000	0	8 000	- 3 000	5 000	- 3 000	- 3 000	- 3 000	- 3 000

	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en		Vastge- stelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting
	Stand ontwerp begroting	ISB							
	2021 (1)	2021 (2)							
Contributies internationaal ondernemen (non-ODA)	5 195	0	5 195	0	5 195	0	0	0	0
1.2 Versterkte Nederlandse Handels- en Investeringspositie	91 777	0	91 777	6 199	97 976	5 000	3 000	3 000	3 000
<i>Subsidies (regelingen)</i>									
Programma's internationaal ondernemen	15 846	0	15 846	- 5 846	10 000	- 4 996	- 4 996	- 4 996	- 4 996
Versterking concurrentiepositie Nederland	6 502	0	6 502	0	6 502	0	0	0	0
Invest Internationaal	9 000	0	9 000	0	9 000	0	0	0	0
Dutch Trade and Investment Fund	9 210	0	9 210	- 200	9 010	- 330	- 330	- 330	- 330
<i>Garanties</i>									
Dutch Trade and Investment Fund	3 000	0	3 000	0	3 000	0	0	0	0
<i>Opdrachten</i>									
Programma's internationaal ondernemen	1 500	0	1 500	10 716	12 216	10 566	8 566	8 566	8 566
Dutch Trade and Investment Fund	250	0	250	200	450	330	330	330	330
Wereldtentoonstelling Dubai	2 000	0	2 000	2 450	4 450	0	0	0	0
China-strategie	500	0	500	- 500	0	- 500	- 500	0	0
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>									
Rijksdienst voor ondernemend Nederland	42 848	0	42 848	500	43 348	500	500	0	0
<i>Bijdrage aan (inter)nationale organisaties</i>									
Programma's internationaal ondernemen	500	0	500	- 500	0	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan ander begrotingshoofdstuk</i>									
Versterking economische functie	570	0	570	- 570	0	- 570	- 570	- 570	- 570
Overig	51	0	51	- 51	0	0	0	0	0
1.3 Versterkte private sector en arbeidsmarkt in ontwikkelingslanden	392 807	0	392 807	1 612	394 419	2 000	0	0	0

	Stand ontwerp begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB 2021 (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3)=(1+2)	Mutaties 1e suppletoire begroting 2021 (4)	Stand 1e suppletoire begroting 2021 (5)=(3+4)	Mutaties 1e suppletoire begroting 2022	Mutaties 1e suppletoire begroting 2023	Mutaties 1e suppletoire begroting 2024	Mutaties 1e suppletoire begroting 2025
<i>Subsidies (regelingen)</i>									
Marktontwikkeling en markttoegang	5 450	0	5 450	0	5 450	0	0	0	0
Economic governance and institutions	26 400	0	26 400	4 000	30 400	0	0	0	0
Financiële sector ontwikkeling	37 000	0	37 000	0	37 000	- 5 190	- 6 000	- 6 000	0
Infrastructuurontwikkeling	34 350	0	34 350	0	34 350	0	- 940	0	0
Duurzame productie en handel	39 700	0	39 700	0	39 700	0	0	0	0
(Jeugd)werkgelegenheid	8 000	0	8 000	0	8 000	0	0	0	0
<i>Leningen</i>									
Infrastructuurontwikkeling	10 000	0	10 000	0	10 000	0	0	0	0
Financiële sector ontwikkeling	19 000	0	19 000	- 5 000	14 000	0	0	0	0
<i>Garanties</i>									
Financiële sector ontwikkeling	1 000	0	1 000		1 000	0	0	0	0
<i>Oprachten</i>									
Marktontwikkeling en markttoegang	12 000	0	12 000	0	12 000	0	0	0	0
Economic governance and institutions	18 000	0	18 000	0	18 000	0	0	0	0
Financiële sector ontwikkeling	4 000	0	4 000	0	4 000	0	0	0	0
Infrastructuurontwikkeling	750	0	750	0	750	0	0	0	0
(Jeugd)werkgelegenheid	27 250	0	27 250	- 6 375	20 875	- 9 945	- 8 400	- 8 000	- 4 200
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>									
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	36 000	0	36 000	- 2 000	34 000	- 2 000	- 2 000	- 2 000	0
<i>Bijdrage aan (inter)nationale organisaties</i>									
International Labour Organisation	5 700	0	5 700	0	5 700	0	0	0	0
Lokale private sector ontwikkeling	27 100	0	27 100	1 194	28 294	4 844	5 600	6 000	6 000
Marktontwikkeling en markttoegang	8 500	0	8 500	0	8 500	0	0	0	0
Partnershipprogramma ILO	5 500	0	5 500	- 600	4 900	0	0	0	0
Economic governance and institutions	7 000	0	7 000	0	7 000	0	0	0	0
Financiële sector ontwikkeling	3 000	0	3 000	0	3 000	0	0	0	0
Infrastructuurontwikkeling	45 000	0	45 000	0	45 000	0	- 2 000	- 1 493	0
(Jeugd)werkgelegenheid	3 000	0	3 000	0	3 000	0	0	0	0

	Stand ontwerp begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB	Vastge- stelde begroting 2021 (3)=(1+2)	Mutaties 1e suppletoire begroting 2021 (4)	Stand 1e suppletoire begroting 2021 (5)=(3+4)	Mutaties 1e suppletoire begroting 2022	Mutaties 1e suppletoire begroting 2023	Mutaties 1e suppletoire begroting 2024	Mutaties 1e suppletoire begroting 2025
		(2)							
Nexus onderwijs en werk	19 500	0	19 500	0	19 500	3 100	- 200	- 1 000	- 1 800
<i>Nog te verdelen</i>	- 10 393	0	- 10 393	10 393	0	11 191	13 940	12 493	0
Ontvangsten	6 264	0	6 264	0	6 264	0	0	0	0
1.10 Ontvangsten duurzame economische ontwikkeling, handel en investeringen	3 264	0	3 264	0	3 264	0	0	0	0
1.30 Ontvangsten DGGF	3 000	0	3 000	0	3 000	0	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget voor artikel 1 Duurzame Economische Ontwikkeling, Handel en Investeringsbudget is voor de jaren 2021 t/m 2023 verhoogd. Het accent van de verhoging ligt op artikel 1.3 Private Sectorontwikkeling en komt hoofdzakelijk door de verstrekking van nieuwe 10-jarige subsidies in het kader van *economic governance and institutions* aan FNV en CNV in 2021 en door een meerjarige verplichting met het Programma Uitzending Managers (PUM). Daarnaast is er in het kader van het Nexus onderwijs- en werkprogramma en in het kader van lokale private sectorontwikkeling aan diverse ambassades verplichtingenbudget toegekend. Zo start in 2022 een nieuwe *Youth Employment* activiteit in Zuid Soedan. Verder zijn er diverse technische mutaties in relatie tot het verwerken van het saldo «nog te verdelen» uit de [Miljoenennota 2021](#) en [begroting 2021](#).

Uitgaven

Artikel 1.2

Het uitgavenbudget voor artikel 1.2 Versterkte Nederlandse Handels- en Investeringspositie neemt meerjarig toe. Deze verhoging bestaat uit een som van verschillende mutaties. Zo is er meerjarig extra budget vrijgemaakt voor de financiering van het RVO-impulspakket voor Nederlandse ondernemers ter bestrijding van de gevolgen van COVID-19. Dit impuls-pakket bevat o.a. impulsvouchers voor *Starters International Business* (SIB) en extra middelen voor publiek private samenwerking in strategische markten.

Ook is er meerjarig extra budget vrijgemaakt voor *Invest International*. *Invest International* gaat via één loket het Nederlandse bedrijfsleven helpen projecten in het buitenland te ontwikkelen en financieren en heeft tevens als doel om een bijdrage te leveren aan het oplossen van wereldwijde vraagstukken, zoals eerder toegelicht in [de BHOS-begroting 2021](#). Een aantal regelingen van BHOS zal in de loop van dit jaar worden onderbracht bij *Invest International*. Hierdoor ontstaat een btw-plicht die voorheen bij de uitvoering door de RVO niet bestond. De BHOS-begroting wordt hiervoor gecompenseerd.

Verder is er voor 2021 extra budget vrijgemaakt voor financiering van de Dubai Wereldtentoonstelling. De wereldtentoonstelling Expo 2020 Dubai is met een jaar uitgesteld als gevolg van de huidige COVID-pandemie wat extra kosten met zich meebrengt. Nederland neemt deel met een circulair paviljoen onder het thema *Uniting Water, Energy and Food*. Vanwege het uitstel moeten de lopende contracten met een jaar worden verlengd wat onvoorziene extra kosten met zich meebrengt.

Artikel 1.3

Het uitgavenbudget voor Artikel 1.3 Versterkte Private Sector neemt ten opzichte van de vastgestelde begroting in 2021 en 2022 per saldo toe. Dit is het resultaat van een verhoging van het budget voor *economic governance and institutions* door een overheveling uit artikelonderdeel 2.1 Voedselzekerheid vanwege een activiteit met de organisatie Agriterra in 2021 en voor het TRACE programma in Tunesië in 2022. Het saldo onder «nog te verdelen» als toegelicht in de [Miljoenennota 2021](#) en [begroting 2021](#) voor de jaren 2021 tot en met 2024 wordt met deze supplettoire begroting meerjarig tegengeboekt en opgevangen op de instrumenten voor leningen in de financiële sector, voor opdrachten jeugdwerkgelegenheid (meerjarig) en voor de RVO uitvoeringskosten (meerjarig) in het kader van private sector ontwikkeling. Bovenop deze aanpassing is een extra korting doorgevoerd in verband met een bijdrage aan de dekking van nog openstaande verdragsverplichtingen Suriname, die zijn opgenomen onder artikelonderdeel 5.2 Overig Armoedebeleid.

3.2 Beleidsartikel 2: Duurzame ontwikkeling, voedselzekerheid, water en ketens

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 5 Artikel 2 Duurzame ontwikkeling, voedselzekerheid, water en klimaat (Eerste supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB 2021 (2)	Vastgestelde begroting 2021 (3)=(1+2)	Mutaties 1e supplettoire begroting 2021 (4)	Stand 1e supplettoire begroting 2021 (5)=(3+4)	Mutaties 1e supplettoire begroting 2022	Mutaties 1e supplettoire begroting 2023	Mutaties 1e supplettoire begroting 2024	Mutaties 1e supplettoire begroting 2025
Verplichtingen	514 813	0	514 813	247 379	762 192	- 16 645	36 412	5 378	- 12 682
Uitgaven:									
Programma-uitgaven totaal	735 277	0	735 277	- 8 181	727 096	- 2 000	0	20	0
waarvan juridisch verplicht	93%				100%				
2.1 Voedselzekerheid	321 095	0	321 095	4 352	325 447	8 974	13 671	12 271	0
<i>Subsidies (regelingen)</i>									
Realiseren ecologische houdbare voedselsystemen	26 000	0	26 000	- 10 650	15 350	- 15 615	- 16 495	- 14 345	- 7 695
Bevorderen inclusieve, duurzame groei in de agrarische sect.	39 800	0	39 800	- 6 675	33 125	0	0	0	1 500
Kennis & capaciteitsopbouw ten behoeve van voedselzekerheid	2 000	0	2 000	0	2 000	- 1 000	- 2 000	- 2 000	- 2 000
Uitbannen huidige honger en voeding	23 000	0	23 000	- 9 100	13 900	327	0	0	0
<i>Opdrachten</i>									
Kennis & capaciteitsopbouw ten behoeve van voedselzekerheid	37 000	0	37 000	- 13 000	24 000	- 4 000	- 4 000	- 4 000	- 4 000
Realiseren ecologische houdbare voedselsystemen	11 450	0	11 450	- 4 950	6 500	- 5 000	- 5 000	- 5 000	- 5 000
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>									
Rijksdienst voor ondernemend Nederland	4 000	0	4 000	- 267	3 733	245	- 396	238	445
<i>Bijdrage aan (inter) nationale organisaties</i>									
Voedselzekerheid	160 850	0	160 850	2 489	163 339	6 420	6 150	4 500	- 250
Realiseren Ecologische Houdbare Voedselsystemen	0	0	0	3 000	3 000	5 000	5 000	5 000	5 000

	Stand ontwerp begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB 2021 (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3)=(1+2)	Mutaties 1e suppletoire begroting 2021 (4)	Stand 1e suppletoire begroting 2021 (5)=(3+4)	Mutaties 1e suppletoire begroting 2022	Mutaties 1e suppletoire begroting 2023	Mutaties 1e suppletoire begroting 2024	Mutaties 1e suppletoire begroting 2025
Bevorderen inclusieve, duurzame groei in de agrarische sect.	17 195	0	17 195	4 805	22 000	- 3 000	0	0	0
Kennis & capaciteitsopbouw ten behoef van voedselzekerheid	14 000	0	14 000	12 000	26 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Uitbannen huidige honger en voeding	4 000	0	4 000	8 500	12 500	0	0	0	6 000
Nog te verdelen	- 18 200	0	- 18 200	18 200	0	19 597	24 412	21 878	0
2.2 Water	193 714	0	193 714	- 5 819	187 895	- 5 095	- 6 347	- 5 688	0
<i>Subsidies (regelingen)</i>									
Waterbeheer	21 000	0	21 000	- 4 349	16 651	- 8 955	- 10 047	- 5 088	0
Drinkwater en sanitatie	20 459	0	20 459	0	20 459	0	0	0	600
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>									
Rijksdienst voor ondernemend Nederland	2 000	0	2 000	0	2 000	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan (inter) nationale organisaties</i>									
Waterbeheer	91 700	0	91 700	- 5 910	85 790	1 160	1 900	- 600	- 600
Drinkwater en sanitatie	58 555	0	58 555	4 440	62 995	2 700	1 800	0	0
2.3 Klimaat	220 468	0	220 468	- 6 714	213 754	- 5 879	- 7 324	- 6 563	0
<i>Subsidies (regelingen)</i>									
Klimaat algemeen	32 400	0	32 400	0	32 400	0	0	0	0
Hernieuwbare energie	35 000	0	35 000	0	35 000	0	0	0	0
Dutch Fund for Climate and Development	40 000	0	40 000	0	40 000	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>									
Rijksdienst voor ondernemend Nederland	3 000	0	3 000	0	3 000	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan (inter) nationale organisaties</i>									
Contributie IZA/IZT	357	0	357	0	357	0	0	0	0
Klimaatprogramma's (non-ODA)	1 150	0	1 150	0	1 150	0	0	0	0
Klimaat algemeen	83 561	0	83 561	- 5 856	77 705	- 5 021	- 6 466	- 5 705	858
Hernieuwbare energie	17 000	0	17 000	0	17 000	0	0	0	0
UNEP	8 000	0	8 000	- 858	7 142	- 858	- 858	- 858	- 858

Toelichting

Verplichtingen

De stijging van het verplichtingenbudget ligt vooral op het gebied van voedselzekerheid en water met het accent van de verhoging in 2021. De verhoging komt enerzijds door diverse technische mutaties in relatie tot het verwerken van het saldo «nog te verdelen» uit de [Miljoenennota 2021](#) en [begroting 2021](#). Anderzijds is verplichtingenruimte ter beschikking gesteld voor diverse programma's die als gevolg van COVID-19 in 2020 vertraging opliepen in Ethiopië, Nigeria, Zuid-Soedan en Rwanda.

Daarnaast neemt het verplichtingenbudget voor water in 2021 aanzienlijk toe door de verstrekking van subsidies voor nieuwe activiteiten in het kader van integraal waterbeheer waaronder met IHE Delft en aan het regionale programma *Kenya Innovative Finance Facility for Water* (KIFFWA-2). Ook worden er verplichtingen afgesloten op het gebied van integraal waterbeheer en drinkwater en sanitatie voor bijdragen aan organisaties met activiteiten in onder andere Zuid-Soedan en Mali.

Tenslotte neemt het verplichtingenbudget voor artikel 2.3 Klimaat parallel aan de verlaging van het uitgavenbudget voor de bijdrage van *UN Environment Programme* (UNEP) in 2022 en 2025 af. De bijdrage overeenkomst met UNEP wordt om de vier jaar vernieuwd.

Uitgaven

Artikel 2.1

Het uitgavenbudget voor voedselzekerheid neemt ten opzichte van de vastgestelde begroting per saldo t/m 2024 jaarlijks toe. Het saldo onder 'nog te verdelen' als toegelicht in de [Miljoenennota 2021](#) en [begroting 2021](#) voor de jaren 2021 tot en met 2024 wordt met deze supplettoire begroting meerjarig tegengeboekt en geheel verwerkt in diverse instrumenten binnen artikel 2. Bovenop deze aanpassing is een extra korting doorgevoerd in verband met een bijdrage aan de dekking van nog openstaande verdragsverplichtingen Suriname, die zijn opgenomen onder artikelonderdeel 5.2 Overig Armoedebeleid. Daarnaast is in het kader van de bevordering van inclusieve, duurzame groei in de agrarische sector uitgavenbudget overgeheveld naar artikelonderdeel 1.3 Private Sectorontwikkeling voor een subsidie aan Agriterra in 2021 en voor het TRACE programma in Tunesië in 2022.

Artikel 2.2

Het uitgavenbudget voor water neemt meerjarig af. Dit saldo is eveneens toe te schrijven als aandeel in de dekking van het saldo 'nog te verdelen' zoals toegelicht in de [Miljoenennota 2021](#) en [begroting 2021](#). Verder zijn in onder andere Jordanië en Ethiopië de budgetten voor bijdragen in het kader van integraal waterbeheer verlaagd met het oog op nog in ontwikkeling zijnde programma's en voor een bijdrage aan het aandeel in de dekking van openstaande verdragsverplichtingen Suriname. Met de verlaging van het centrale budget voor subsidies integraal waterbeheer zijn kasmiddelen vrijgemaakt en ingezet op andere instrumenten binnen artikel 2.2, waaronder op het gebied van drinkwater en sanitatie in Benin en Jemen.

Artikel 2.3

Het uitgavenbudget voor klimaat neemt meerjarig af als aandeel in de dekking van het saldo 'nog te verdelen' zoals toegelicht in de [Miljoenennota 2021](#) en [begroting 2021](#). De effecten van het aandeel worden gezien de grootte van het budget op het instrument «bijdragen klimaat algemeen»

opgevangen. Daarnaast is het budget voor de bijdrage aan UNEP meerjarig verlaagd. Een deel van de bijdrage aan UNEP is namelijk afkomstig van andere departementen en dit is nu verwerkt.

3.3 Beleidsartikel 3: Sociale vooruitgang

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 Sociale vooruitgang (Eerste supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB 2021 (2)	Vastgestelde begroting 2021 (3)=(1+2)	Mutaties 1e supplettoire begroting 2021 (4)	Stand 1e supplettoire begroting 2021 (5)=(3+4)	Mutaties 1e supplettoire begroting 2022	Mutaties 1e supplettoire begroting 2023	Mutaties 1e supplettoire begroting 2024	Mutaties 1e supplettoire begroting 2025
Verplichtingen	212 015	0	212 015	255 194	467 209	180 289	33 260	106 582	28 363
Uitgaven:									
Programma-uitgaven totaal	744 709	0	744 709	47 728	792 437	0	0	0	0
waarvan juridisch verplicht	97%				99%				
3.1 Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en hiv/aids	403 189	0	403 189	97 127	500 316	22 358	22 736	22 468	20 000
<i>Subsidies (regelingen)</i>									
SRGR en hiv/aids	145 958	0	145 958	- 65 875	80 083	- 60 115	- 64 056	- 57 285	- 37 100
Global Fund to Fight Aids, Malaria and Tuberculosis	10	0	10	- 10	0	0	0	0	0
<i>Opdrachten</i>									
SRGR en hiv/aids	0	0	0	26 562	26 562	7 000	7 000	7 000	7 000
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>									
Rijksdienst voor ondernemend Nederland	0	0	0	400	400	100	100	100	100
<i>Bijdrage aan (inter)nationale organisaties</i>									
WHO/PAHO	6 713	0	6 713	- 500	6 213	0	0	0	0
SRGR en hiv/aids	104 100	0	104 100	108 650	212 750	32 350	34 750	30 300	30 000
UNFPA	58 000	0	58 000	0	58 000	0	0	0	0
UNAIDS	20 000	0	20 000	0	20 000	0	0	0	0
Partnershipprogramma WHO	12 013	0	12 013	0	12 013	0	0	0	0
Global Fund to Fight Aids, Malaria and Tuberculosis	51 990	0	51 990	10	52 000	0	0	0	0
UNICEF	7 000	0	7 000	0	7 000	- 3 000	0	0	0
Vrouwenrechten en keuzevrijheid	16 000	0	16 000	9 295	25 295	26 000	20 000	20 000	20 000
<i>Nog te verdelen</i>	- 18 595	0	- 18 595	18 595	0	20 023	24 942	22 353	0

	Stand ontwerp begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB 2021 (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3)=(1+2)	Mutaties 1e suppletoire begroting 2021 (4)	Stand 1e suppletoire begroting 2021 (5)=(3+4)	Mutaties 1e suppletoire begroting 2022	Mutaties 1e suppletoire begroting 2023	Mutaties 1e suppletoire begroting 2024	Mutaties 1e suppletoire begroting 2025
3.2 Vrouwenrechten en gendergelijkheid	52 439	0	52 439	- 1 034	51 405	- 796	- 772	- 696	0
<i>Subsidies (regelingen)</i>									
Vrouwenrechten	35 074	0	35 074	- 1 344	33 730	1 104	- 772	- 696	0
<i>Opdrachten</i>									
Vrouwenrechten	1 000	0	1 000	0	1 000	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>									
Rijksdienst voor ondernemend Nederland	0		0	0	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan (inter)nationale organisaties</i>									
Vrouwenrechten	10 365	0	10 365	310	10 675	- 1 900	0	0	0
UNWOMEN	6 000	0	6 000	0	6 000				
3.3 Maatschappelijk middenveld	219 531	0	219 531	- 52 865	166 666	- 21 562	- 21 964	- 21 772	- 20 000
<i>Subsidies (regelingen)</i>									
Twinningfaciliteit Suriname	325	0	325	1 291	1 616	700	700	700	700
Versterking maatschappelijk middenveld	205 791	0	205 791	- 64 159	141 632	- 23 030	- 23 713	- 23 040	- 19 788
<i>Opdrachten</i>									
Versterking maatschappelijk middenveld	0	0	0	14 000	14 000	4 000	4 000	4 000	4 000
<i>Bijdrage aan (inter)nationale organisaties</i>									
Versterking maatschappelijk middenveld	13 415	0	13 415	- 3 997	9 418	- 3 232	- 2 951	- 3 432	- 4 912
3.4 Onderwijs	69 550	0	69 550	4 500	74 050	0	0	0	0
<i>Subsidies (regelingen)</i>									
Onderzoeksprogramma's	1 500	0	1 500	0	1 500	0	0	0	0
<i>Garanties</i>									
Onderwijs	0		0	0	0	0	0	0	0
<i>Opdrachten</i>									
Onderzoeksprogramma's	1 500	0	1 500	- 1 500	0	- 1 500	500	500	0

	Stand ontwerp begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB 2021 (2)	Vastgestelde begroting 2021 (3)=(1+2)	Mutaties 1e suppletoire begroting 2021 (4)	Stand 1e suppletoire begroting 2021 (5)=(3+4)	Mutaties 1e suppletoire begroting 2022	Mutaties 1e suppletoire begroting 2023	Mutaties 1e suppletoire begroting 2024	Mutaties 1e suppletoire begroting 2025
Hoger Onderwijs	46 300	0	46 300	1 679	47 979	951	- 665	- 500	0
<i>Bijdrage aan (inter)nationale organisaties</i>									
Onderwijs	5 250	0	5 250	4 321	9 571	549	165	0	0
Global partnership for education	15 000	0	15 000	0	15 000	0	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget in 2021 is vanwege een aantal ontwikkelingen verhoogd. De verhoging hangt samen met uitstel van een regionaal programma op het gebied van HIV/AIDS-SRGR van 2020 naar 2021 en meerjarig vanwege de start van het tweede programma 'Versterking gezondheidssysteem/SRGR service (Niger)'. Ook is het verplichtingenbudget verhoogd om nieuwe contracten te kunnen sluiten voor *Product Development Partnerships* (PDP's) en voor een nieuwe bijdrage aan de *West African Health Organisation* (WAHO).

Verder is het verplichtingenbudget meerjarig verhoogd voor het jaarlijkse boardlidmaatschap van de *Global Financing Facility* (GFF) en om ruimte te maken voor uitgestelde verplichtingen in verband met de partnerschappen *Power of Voices* die in 2021 gecommiteerd worden in plaats van in 2020.

Tenslotte neemt het verplichtingenbudget meerjarig toe vanwege diverse technische mutaties in relatie tot het verwerken van het saldo «nog te verdelen» uit de [Miljoenennota 2021](#) en [begroting 2021](#).

Uitgaven

Artikel 3.1

Het uitgavenbudget voor SRGR neemt meerjarig toe. Deze toename wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door extra bijdragen aan *COVID-19 Vaccines Global Access* (COVAX) en *Global Fund to Fight AIDS, Tuberculosis and Malaria* (GFATM) in verband met de COVID-19 pandemie, zie ook de tabel in de leeswijzer.

Daarnaast vindt een overheveling plaats voor de jaren 2021 t/m 2025 van artikel 3.3 Maatschappelijk Middenveld naar artikel 3.1 SRGR en hiv/aids als bijdrage aan de nieuwe SRGR-partnerschappen.

Het saldo onder «nog te verdelen» als toegelicht in de [Miljoenennota 2021](#) en [begroting 2021](#) voor de jaren 2021 tot en met 2024 wordt met deze suppletoire begroting meerjarig tegengeboekt en vrijwel geheel verwerkt in de instrumenten voor SRGR subsidies. Artikel 3.4 Onderwijs is hierin ontzien. Bovenop deze aanpassing is een extra korting doorgevoerd vanwege een bijdrage aan de dekking van nog openstaande verdragsverplichtingen Suriname die zijn opgenomen onder artikel 5.2 Overig armoede beleid.

Artikel 3.3

Het uitgavenbudget maatschappelijk middenveld neemt voor de komende jaren af. De daling wordt veroorzaakt door een verlaging ter compensatie van een eerdere verhoging van het budget voor uitgaven binnen de tender voor VMM (versterking maatschappelijk middenveld) in 2020.

In 2020 heeft er een overheveling plaats gevonden tussen artikel 3.4 Onderwijs en artikel 3.3 Maatschappelijk Middenveld als gevolg van het niet doorgaan van *International Finance Facility for Education* (IFFEd) in 2020. Deze overheveling wordt in 2021 deels teruggedraaid. Daarnaast vindt er een overheveling plaats van artikel 3.3 naar artikel 3.1 SRGR en hiv/aids ter dekking van een extra bijdrage aan COVAX en voor een bijdrage aan de nieuwe SRGR-partnerschappen.

Tenslotte is er een beperkte mutatie vanwege een aandeel in de hierboven genoemde verwerking van het saldo 'nog te verdelen'.

3.4 Beleidsartikel 4: Vrede, veiligheid en duurzame ontwikkeling

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 Vrede, veiligheid en duurzame ontwikkeling (Eerste suppletioire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB 2021 (2)	Vastgestelde begroting 2021 (3)=(1+2)	Mutaties 1e suppletioire begroting 2021 (4)	Stand 1e suppletioire begroting 2021 (5)=(3+4)	Mutaties 1e suppletioire begroting 2022	Mutaties 1e suppletioire begroting 2023	Mutaties 1e suppletioire begroting 2024	Mutaties 1e suppletioire begroting 2025
Verplichtingen	509 568	0	509 568	122 699	632 267	- 33 520	- 26 434	16 143	7 695
Uitgaven:									
Programma-uitgaven totaal	748 586	0	748 586	- 4 290	744 296	0	0	0	0
waarvan juridisch verplicht	75%				98%				
4.1 Humanitaire hulp	370 017	5 000	375 017	0	375 017	0	0	0	0
<i>Subsidies (regelingen)</i>									
Noodhulpprogramma's	87 000	5 000	92 000	0	92 000	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan (inter)nationale organisaties</i>									
Noodhulpprogramma's	200 000	0	200 000	0	200 000	0	0	0	0
Noodhulpprogramma's non-ODA	1 017	0	1 017	0	1 017	0	0	0	0
UNHCR	33 000	0	33 000	0	33 000	0	0	0	0
UNRWA	13 000	0	13 000	0	13 000	0	0	0	0
Wereldvoedselprogramma	36 000	0	36 000	0	36 000	0	0	0	0
4.2 Opvang en bescherming in de regio en migratiesamenwerking	162 000	5 000	167 000	0	167 000	0	0	0	0
<i>Subsidies (regelingen)</i>									
Opvang in de regio	5 000	0	5 000	0	5 000	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan (inter)nationale organisaties</i>									
Opvang in de regio	123 000	5 000	128 000	0	128 000	0	0	0	0
Migratie en ontwikkeling	34 000	0	34 000	0	34 000	0	0	0	0
4.3 Veiligheid en Rechtstaatontwikkeling	216 569	- 10 000	206 569	- 4 290	202 279	0	0	0	0
<i>Subsidies (regelingen)</i>									
Legitieme stabiliteit	16 950	0	16 950	- 9 950	7 000	- 9 950	- 9 950	- 9 950	0
Inclusieve vredes- en politieke processen	8 000	0	8 000	0	8 000	0	- 2 000	0	0

	Mutaties via		Vastge- stelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting
	Stand	amende- menten en							
	ontwerp begroting	ISB							
	2021	2021	2021	2021	2021	2022	2023	2024	2025
	(1)	(2)	(3)=(1+2)	(4)	(5)=(3+4)				
Vredesdividend: werkgelegenheid en basisvoorzieningen	6 000	0	6 000	0	6 000	0	0	0	0
Functionerende rechtsorde	29 038	0	29 038	- 11 729	17 309	- 10 873	- 11 793	- 11 193	0
<i>Bijdrage aan (inter)nationale organisaties</i>									
Legitieme stabiliteit	10 305	0	10 305	- 1 305	9 000	- 1 305	- 1 305	- 1 305	- 305
Functionerende rechtsorde	129 950	0	129 950	20	129 970	2 020	2 000	0	- 500
Inclusieve vredes- en politieke processen	35 000	- 10 000	25 000	0	25 000	0	- 2 000	0	805
<i>Nog te verdelen</i>	- 18 674	0	- 18 674	18 674	0	20 108	25 048	22 448	0

Toelichting

Verplichtingen

Er is een toename van het verplichtingenbudget in 2021. Dit heeft meerdere redenen, waaronder een hoger verplichtingenbudget in 2021 voor Afghanistan (voor een belangrijk deel naar voren gehaald vanuit de jaren 2022 en 2023) in verband met de uitvoering van de lopende programma's, voor Mali vanwege een uit 2022 en 2023 naar voren gehaalde verplichting in verband met fase twee van het lokaal bestuur programma *Programme de Gouvernance Locale Redevable* (PGLR) en een nieuw rechtsorde programma met UNDP. Daarnaast zijn er nieuwe activiteiten in verband met de recent geopende post in Niger (Niamey), voor de post Tunis (naar voren gehaald vanuit 2022) op het gebied van functionerende rechtsorde en voor de post Sana'a in Jemen vanwege nieuwe activiteiten op het gebied van vredes- en politieke processen (naar voren gehaald vanuit 2022, 2023 en 2024).

Tenslotte zijn er diverse technische mutaties in relatie tot het verwerken van het saldo «nog te verdelen» uit de [Miljoenennota 2021](#) en [begroting 2021](#).

Uitgaven

Artikel 4.1

Het budget van de vastgestelde begroting op artikel 4.1 voor Noodhulp wordt met EUR 5 miljoen opgehoogd ten opzichte van de ontwerp-begroting in verband met de verwerking van amendement [35570 XVII nr. 11](#) van het lid Bouali cs. over opvang en bescherming van vluchtelingen in de regio.

Artikel 4.2

Het budget van de vastgestelde begroting op artikel 4.2 voor Opvang in de regio wordt met EUR 5 miljoen opgehoogd ten opzichte van de ontwerp-begroting in verband met de verwerking van amendement [35570 XVII nr. 11](#) van het lid Bouali cs. over opvang en bescherming van vluchtelingen in de regio.

Artikel 4.3

Het budget van de vastgestelde begroting op artikel 4.3 voor Inclusieve politieke en vredesprocessen wordt met EUR 10 miljoen verlaagd ten opzichte van de ontwerpbegroting in verband met de verwerking van amendement [35570 XVII nr. 11](#) van het lid Bouali cs. over opvang en bescherming van vluchtelingen in de regio.

Het budget voor Veiligheid en Rechtsorde neemt ten opzichte van de vastgestelde begroting per saldo af. Het saldo onder «nog te verdelen» als toegelicht in de [Miljoenennota 2021](#) en [begroting 2021](#) voor de jaren 2021 tot en met 2024 wordt met deze supplettoire begroting meerjarig tegengeboekt en geheel verwerkt in de instrumenten voor legitieme stabiliteit en functionerende rechtsorde van artikel 4.3. Bovenop deze aanpassing is een extra korting doorgevoerd vanwege een bijdrage aan de dekking van nog openstaande verdragsverplichtingen Suriname die zijn opgenomen onder artikel 5.2 Overig armoede beleid.

3.5 Beleidsartikel 5: Multilaterale samenwerking en overige inzet

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 8 Multilaterale samenwerking en overige inzet (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB 2021 (2)	Vastgestelde begroting 2021 (3)=(1+2)	Mutaties 1e suppletoire begroting 2021 (4)	Stand 1e suppletoire begroting 2021 (5)=(3+4)	Mutaties 1e suppletoire begroting 2022	Mutaties 1e suppletoire begroting 2023	Mutaties 1e suppletoire begroting 2024	Mutaties 1e suppletoire begroting 2025
Verplichtingen	32 396	0	32 396	24 962	57 358	6 519	596	7 266	- 28 662
waarvan garantieverplichtingen	102 461	0	102 461	- 3 250	99 211				
waarvan overige verplichtingen	- 70 065	0	- 70 065	28 212	- 41 853	0	0	0	0
Uitgaven:									
Programma-uitgaven totaal	322 151	0	322 151	- 31 047	291 104	55 226	313 509	452 939	552 133
waarvan juridisch verplicht	98%				99%				
5.1 Multilaterale samenwerking	171 654	0	171 654	20 170	191 824	1 213	172	0	1 338
<i>Bijdrage aan (inter)nationale organisaties</i>									
UNIDO	1 950	0	1 950	0	1 950	0	0	0	0
UNDP	30 000	0	30 000	0	30 000	- 1 186	- 1 750	- 1 500	
UNICEF	33 000	0	33 000	- 2 146	30 854	- 1 186	- 1 750	- 1 500	0
Speciale multilaterale activiteiten	11 077	0	11 077	0	11 077	0	0	0	0
Assistent deskundigenprogramma	9 000	0	9 000	- 812	8 188	0	0	0	0
Internationale Financiële Instellingen	18 324	0	18 324	17 166	35 490	- 2 834	- 4 324	- 4 166	0
Middelenaanvullingen multilaterale banken en fondsen	67 789	0	67 789	0	67 789	0	0	0	0
Kapitaalaanvullingen bij regionale ontwikkelingsbanken	6 476	0	6 476	0	6 476	0	0	0	0
Nog te verdelen	- 5 962		- 5 962	5 962	0	6 419	7 996	7 166	1 338
5.2 Overig armoedebeleid	81 277	0	81 277	16 205	97 482	- 3 240	- 27	- 35	- 35
<i>Subsidies (regelingen)</i>									
Kleine activiteiten posten en cultuur en ontwikkeling	7 870		7 870	10	7 880	2 240	2 200	2 205	2 115
Nationale SDG Implementatie	0	0	0	800	800	0	0	0	0

	Stand ontwerp begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB 2021 (2)	Vastgestelde begroting 2021 (3)=(1+2)	Mutaties 1e suppletoire begroting 2021 (4)	Stand 1e suppletoire begroting 2021 (5)=(3+4)	Mutaties 1e suppletoire begroting 2022	Mutaties 1e suppletoire begroting 2023	Mutaties 1e suppletoire begroting 2024	Mutaties 1e suppletoire begroting 2025
<i>Oprichtingen</i>									
Nationale SDG Implementatie	0	0	0	50	50	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan (inter)nationale organisaties</i>									
UNESCO	4 400	0	4 400	0	4 400	0	0	0	0
Diverse ondersteunende activiteiten	12 791	0	12 791	16 894	29 685	- 2 027	- 27	- 35	- 35
Kleine activiteiten posten en cultuur en ontwikkeling	2 445	0	2 445	- 10	2 435	- 2 240	- 2 200	- 2 205	- 2 115
Schuldverlichting	53 521	0	53 521	- 1 539	51 982	- 1 213	0	0	0
Voorlichting op het terrein van Ontwikkelingssamenwerking	250	0	250	0	250	0	0	0	0
5.4 Nog te verdelen i.v.m. wijzigingen BNI en/of toerekeningen	69 220	0	69 220	- 67 422	1 798	57 253	313 364	452 974	550 830
Ontvangsten	50 397	0	50 397	- 2 430	47 967	1 548	1 548	4 798	0
5.20 Ontvangsten en restituties met betrekking tot leningen	29 221	0	29 221	- 2 430	26 791	1 548	1 548	1 548	0
5.21 Ontvangsten OS	21 176	0	21 176	0	21 176	0	0	3 250	0
5.22 Koersverschillen OS	pm	0	pm		pm	0	0	0	0
5.23 Diverse ontvangsten non-ODA	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget voor beleidsartikel 5 Multilaterale samenwerking en overige inzet wordt voor 2021 verhoogd. Deze verhoging wordt voornamelijk veroorzaakt door het aangaan van een verplichting voor de financiering van de *subsidy account* van het IMF *Poverty Reduction and Growth Trust* (PRGT). Voor het overige betreft het een som van verschillende mutaties waaronder diverse technische mutaties in relatie tot het verwerken van het saldo «nog te verdelen» uit de [Miljoenennota 2021](#) en [begroting 2021](#).

Uitgaven

Artikel 5.1

Op het artikel onderdeel 5.1 Multilaterale Samenwerking neemt het uitgavenbudget per saldo toe. Dit betreft een som van mutaties. Enerzijds wordt het saldo onder «nog te verdelen» als toegelicht in de [Miljoenennota 2021](#) en [begroting 2021](#) voor de jaren 2021 tot en met 2024 met deze suppletioire begroting meerjarig tegengeboekt en verwerkt in de instrumenten voor UNDP, UNICEF, het budget voor Internationale Financiële Instellingen en het assistent-deskundigenprogramma. Anderzijds is er een intensivering op Internationale Financiële Instellingen vanwege een bijdrage aan het *Poverty Reduction Growth and Trustfund* (PRGT) van het IMF voor de bestrijding van de impact van COVID-19 in de armste landen.

Artikel 5.2

Het budget voor Overig Armoedebeleid neemt voor 2021 per saldo toe. De voornaamste reden voor deze verhoging is het opnemen van een reservering voor de resterende verdragsmiddelen voor Suriname ([Kamerbrief 5 oktober 2020](#)). Hiervoor is ongeveer EUR 17 miljoen gereserveerd. Verder is voor 2021 het budget voor de SDG-partnerschappen eenjarig verhoogd en is het budget voor schuldverlichting verlaagd vanwege de verwerking van het saldo onder 'nog te verdelen'.

Artikel 5.4

Om de inzichtelijkheid van de BHOS-begroting verder te verbeteren is met ingang van begrotingsjaar 2017 artikel 5.4 gecreëerd, het 'verdeeltartikel'. Zie ook [Kamerbrief 34 300 XVII](#), nr. 62 over de inzichtelijkheid van de BHOS-begroting. De ontwikkeling van het ODA-budget is gekoppeld aan de ontwikkeling van het BNI en wordt hiervoor bijgesteld. In het kader van behoedzaamheid en stabiliteit in de begroting worden groei en krimp in beginsel niet direct doorvertaald in de OS-programmalijnen. Deze zogeheten BNI-ruimte kan immers weer toenemen of afnemen als in de loop van het jaar de BNI-raming wordt bijgesteld. Daarnaast kan er sprake zijn van nog te verdelen toerekeningen aan het ODA-budget. Per saldo neemt het budget van dit artikelonderdeel in 2021 af met EUR 67 miljoen, terwijl in de jaren vanaf 2022 juist sprake is van verhogingen.

Als gevolg van de meest recente ramingen van het Centraal Planbureau ([CEP 2021](#)) is de ontwikkeling van het BNI, en daarmee het ODA-budget, meerjarig naar boven bijgesteld. Daarnaast is, op basis van bijgestelde in- en uitstroomramingen, de toerekening voor eerste jaarsopvang van asielzoekers uit DAC-landen lager geworden. Deze meevallers hebben het mogelijk gemaakt om enerzijds de in 2020 doorgevoerde kasschuif op ODA terug te draaien voor de jaren 2021-2025, en anderzijds te werken aan herstel van een oplopende buffercapaciteit op artikel 5.4.

Ook is extra ingezet op de bestrijding van de impact van COVID-19 in de armste landen door in 2021 EUR 72 miljoen vrij te maken. Deze inzet wordt toegelicht bij de beleidsartikelen 3.1 en 5.1 en is vermeld in de leeswijzer bij deze suppletioire begroting.

Ontvangsten

Artikel 5.20

De verwachte ontvangsten op artikelonderdeel 5.20 nemen in 2021 af. Reden hiervoor zijn de naar beneden bijgestelde ramingen op terugbetalingen op leningen die worden beheerd door de Nederlandse Investeringsbank voor Ontwikkelingslanden (NIO). Deze zijn naar beneden bijgesteld vanwege het door de G20 ingeroepen schuldenmoratorium

(DSSI) dat tot eind 2021 actief is. De inschatting is dat deze uitgestelde terugbetalingen op leningen in de periode 2023 tot en met 2025 worden gecompenseerd door hogere af- en rentebetalingen.

Artikel 5.21

De extra uitgaven voor de NIO ter financiering van de garanties op de kapitaalmarktleningen stromen naar verwachting over enkele jaren terug. In anticipatie daarop is het inkomstenbudget voor 2024 verhoogd.